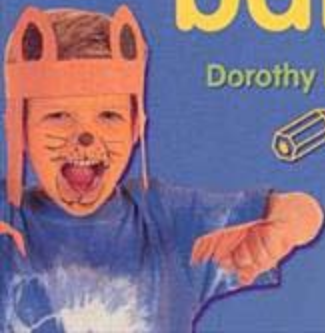

Opdag og stimuler
dit barns naturlige talenter

det kreative barn

Dorothy Einon

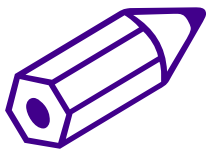

det kreative barn

det kreative barn

Dorothy Einon

hamlyn

First published in Great Britain in 2002 by Hamlyn,
a division of Octopus Publishing Group Ltd
2-4 Heron Quays, London E14 4JP

Copyright © Octopus Publishing Group Ltd 2002
Copyright © Forlaget Atelier, København 2002
Alle rettigheder forbeholdt
Oversat af Suzanne Aagaard
DTP: Elisabeth Gothart
ISBN 978-87-7857-7344

Indhold

Indledning 6

Sådan bruges bogen • Hvad er kreativitet? • At skabe forbindelser • Om at støtte et naturtalent • Fødselsrækkefølge • Kønsroller • Selvtillid styrkes gennem kreativitet • Kreativitet for børn med særlige behov • Undgå udbændthed • Balance mellem udviklingstrin og fremgangsmåde • Mulige problemer.

Udviklingskemaer 28

Kunst og håndværk 42

Hvordan dit barn lærer at tegne • Vi gør klar til at tegne og male • Tegne- og maleaktiviteter • Klippe og klistre • Klippe, rive og lime • At lave kollager og kort • At modellere med ler og dej • Legedej, saltdej og papmaché • Brug af købte materialer • Skaberkraft • Vi laver dukker og dyr • At dekorere tøj og 'smykker' • Leg med pap • At skabe sin egen verden.

Musik, bevægelse og drama 76

Bevægelseslege • Fysisk udfoldelse i al slags vejr • At lære at bruge kroppen • Fantasilege • Lege genskaber oplevelser • Små verdener • Om at klæde sig ud • At spille en anden • Mere end blot teaterleg • Interaktive lege • Lad os lege sammen • Bare sjov • Musik, sang og dans • Lad børnene synge • Lad børnene danse

Ord og tal 108

At tænke kreativt • Spørgsmål og svar • Det er da sjovt! • Tal, videnskab og naturen • At opdage videnskaben • Kreativitet i sproget • Læse- og skriveaktiviteter • Tid til en historie • At følge instruktioner • Madlavning og havearbejde • Som du gør! • Sociale færdigheder • Lad os gøre det sammen • Bare venner

Indeks 140

Tak til 144

Sådan bruges bogen

De fleste forældre har et stort ønske om at kunne vejlede deres barn, så dets evner udvikles fuldt ud. Bogen giver nogle anvisninger på, hvordan man skaber tilpas kreative omgivelser for sit barn, og den foreslår, hvordan dets naturlige evner kan støttes og dermed styrkes.

Tilfredsstillende udvikling

De fleste børn er født med et større potentiale af evner, end de kan nå at udvikle. Nogle børn forsøger ikke nok, fordi de er bange for fiasko, mangler opbakning eller mener, at de ikke er gode nok. Andre har for dårlige lærere eller trænere, eller også mangler de det rette værktøj eller støtte. Bogen beskriver, hvordan man undgår 'fælderne', og hvordan barnet opdrages til at tro på sig selv som en person med succes - og samtidig blive glad og tilfreds.

Til højre: Som forældre har man en stor fordel, når barnets kreative energi skal omsættes til sjov og leg.

AT TRO PÅ SIT BARN'S EVNER

Barnets udvikling afhænger meget af, at forældrene tror på dets evner. I midten af forrige århundrede undersøgte en psykolog, hvordan det at sætte et barn 'i bås' kunne påvirke lærerens opfattelse af barnets evner. Psykologen foretog intelligens-tests og fortalte derefter læreren, hvilke af børnene, der ifølge testens resultater var mest og mindst intelligente. I virkeligheden havde psykologen fordelt børnene helt tilfældigt i hver gruppe, og der var reelt ingen forskel på børnene. Det viste sig ved skoleårets afslutning, at de elever, som læreren troede var mest intelligente, klarede sig flot, hvorimod de elever, som hun troede var mindre intelligente, klarede sig dårligt. Det var et forfærdeligt eksperiment over for de børn, der var blevet 'stemplet' som mindre intelligente - men samtidig en opfattelse, der alt for ofte gentages af forældre og lærere. Deres formodninger er forhastede og umodne og ender desværre i selvopfyldende profeti.

At hjælpe sit barn med at udvikle sine kreative evner optimalt betyder ikke, at man ønsker, at han opnår et VM i en sportsgren, bliver en verdenskendt kunstner eller en stor skuespiller. Den form for succes kræver et helt exceptionelt talent, altoverskyggende ambitioner og en god portion held. Det er ikke meningen med bogen. Mit ønske er at vise alle forældre, hvordan de støtter deres barn, uanset evnerne, så det får mulighed for at kunne yde sit allerbedste. Den slags 'fuldendte' børn, jeg har i tankerne, er ikke nødvendigvis et af dem, der vinder et løb ved et sportsarrangement, bliver udtaget til det lokale fodboldhold, bliver klassens duks eller får hovedrollen i den årlige

Forældre som lærere

Forældre kan blive deres barns bedste lærere. De kender deres barn bedre end nogen anden, de kan give enetime, vise fuld opmærksomhed og vælge de bedste tidspunkter til at rose barnet, foreslå løsninger og give konstruktiv kritik. Er barnet uopmærksomt og rastløst, kan forælderen vælge et godt tidspunkt til at lægge en CD på afspilleren, danse rundt i lokalet og få afreageret og forbedret blodcirkulationen til hjernen, før man igen fordyber sig i en ny og mentalt udfordrende opgave. Er barnet for træt, kan den voksne lægge bøgerne til side og starte 'hyggetimen', slappe af i sofaen med en god bog eller foran Tv'et. Men forældre kan også forvente for meget, køre for hårdt på, være overkritisk eller for affærdigende, så det skader barnets selvværd. De er i stand til at tage motivationen fra barnet og ødelægge dets glæde ved at

være med. De kan samtidig få barnet til at føle sig dum og uduelig i en grad, hvor

barnet vil føle sig overbevist om, at han 'ikke kan', for han finder aldrig ud af, at det kan han faktisk godt.

Bogens opbygning

Bogens første del forklarer begrebet kreativitet og sammenhængen med fantasien, intelligensen og begavelsen. Den beskriver betydningen af de rette omgivelser og den bedste opbakning for at fremme barnets udvikling, og hvorledes kønsroller og barnets placering i familien også spiller en rolle. Udviklingskemaer giver dig mulighed for at se, hvad et barn generelt vil kunne på forskellige alderstrin, og en afkrydningsliste hjælper dig med at få øje på og udvikle dit barns spirende evner ved at starte velegnede aktiviteter på barnets aktuelle udviklingstrin. Senere i bogen fokuseres på mere specifikke aspekter ved kreativitet. Under hele bogens forløb gives der praktiske råd om aktiviteter og om legetøj, der hjælper ved udviklingen af barnets evner.

Nedenfor: Vejledningen 'under fire øjne' vil forstærke både dit barns kreativitet og tillid.

skolekomedie. Måske opnår de en af tingene, eller måske gør de det ikke. Målet er at hjælpe alle børn til at udvikle sig og få glæde af alle deres evner i alle mulige aktiviteter.

Hvorfor pleje det kreative?

De dage er forbi, hvor nogle få års skolegang var nok, og hvor indlærte færdigheder var tilstrækkelige for resten af livet. Hele verden er under forandring i et stadigt hastigere tempo. Små børn er nysgerrige og har tilliden til at afprøve nye ting. De bliver ikke forlegne eller bange, når de laver fejl. Kreative mennesker bevarer de evner hele livet. Støtter man et barn i at udvikle sig kreativt, vil det blive ved med at være det og vil kunne tilpasse sig i en foranderlig verden.

Hvad er kreativitet?

Kreative mennesker griber problemer eller ting an på nye måder. Det handler ikke om, hvad de gør, men måden, de gør det på. Man kan være en kreativ kok, en kreativ gartner og en kreativ tænder, ligesom det er muligt at være en gennemsnits-, men kompetent musiker eller kunstner.

Børn er naturligt kreative

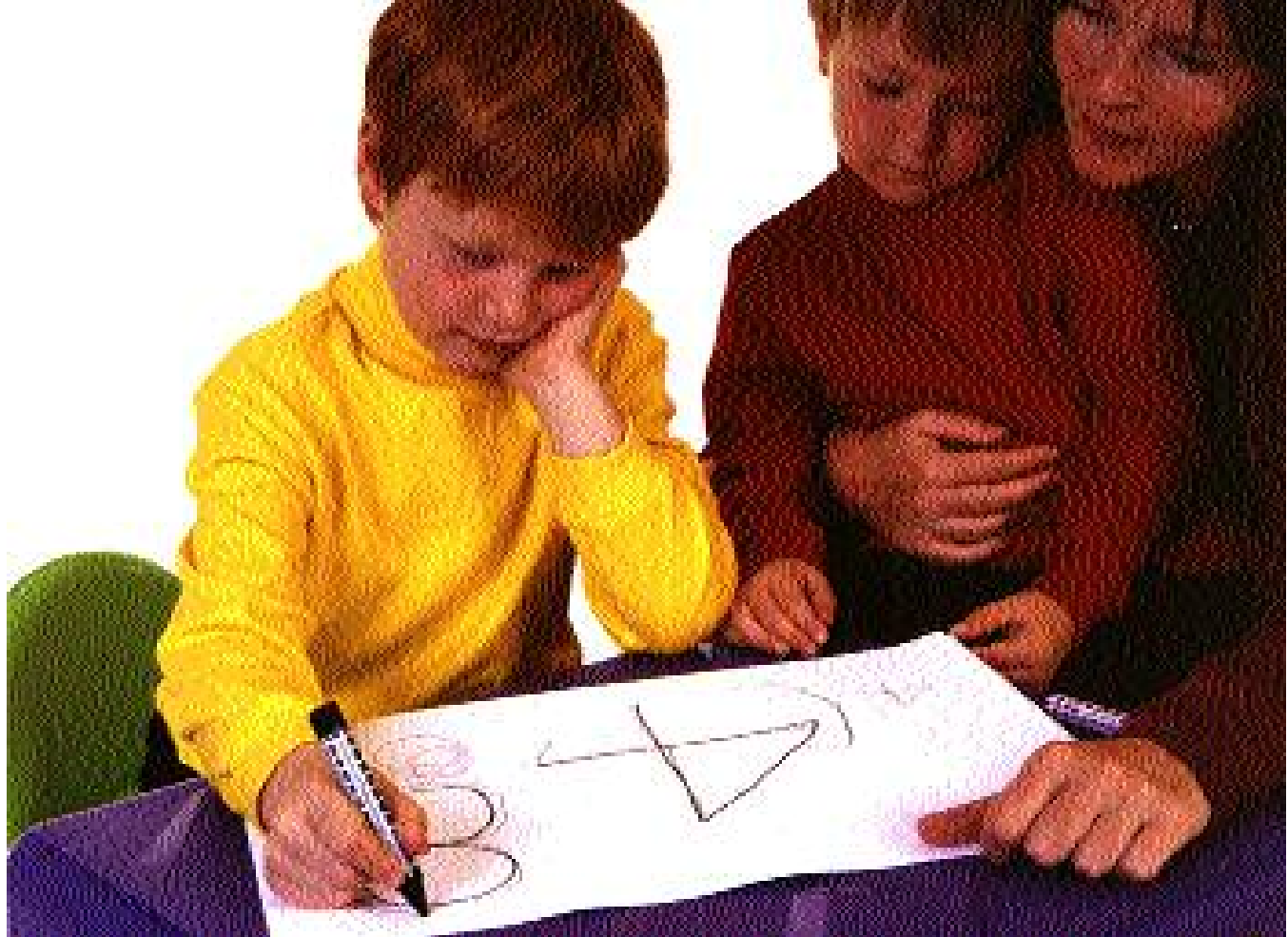
Fordi evnen til at planlægge aktiviteter og undgå forstyrrelser optræder senere i barnets udvikling, er børn i førskolealderen naturligt kreative. De udfører ting først og tænker over det senere hen, og de gør det mange gange, før de har udviklet en bestemt måde at gøre tingene på - hvis de når så langt. Mens vi som voksne siger, at 'først udfører jeg A, så B, så C, D og E', så tænker mindre børn sjældent videre end 'B'. Der er så meget, der skal læres i de yngre år, at børn ikke kan vente, til de er modne nok til at kunne planlægge deres eget indlæringsforløb. De skal i gang med det samme.

Børn lærer ved at prøve selv

Et barns medfødte evner udvikles gennem erfaring. Vi kan sørge for de rette omgivelser til disse erfaringer, men barnet skal selv udnytte de muligheder, der tilbydes. Ingen kan lære på barnets vegne. Vi kan træne, forklare, opmuntre, vise hvordan og rette på vore børn, men hvis ikke de fysisk og mentalt deltager, opnås ikke ret meget. Vi kan støtte barnets engagement ved hele tiden at rose dets nysgerrighed og opmuntre det til at 'prøve'.

Nedenfor: Et mindreårigt barn maler ikke efter noget planlagt og har det bedst ved at kunne eksperimentere.

At pleje kreativiteten

• Husk på, at dit barn har en 'indbygget' plan, der bestemmer, hvad der er nødvendigt at lære, og det vil skubbe ham i den rigtige retning. Når han er ved at lære at få kontrol over sine fingre, vil du se, hvordan han samler små ting op. Efterhånden som han lærer at holde balancen, vil du se ham hoppe og springe rundt. Betragter du ham med åbenhed, vil du vide, hvilke aktiviteter, du skal støtte dit barn i.

• Nogle ting foretager han sig, fordi de er nødvendige for hans udvikling; andre ting, fordi de skaber opmærksomhed. Det er som regel let nok at skelne imellem de to og koncentrere sig om de aktiviteter, der kommer barnet mest til gavn.

• Det er vigtigt at støtte dit barns

nysgerrighed, men nogle gange er det nødvendigt, at du viser, hvordan et spørgsmål stilles. Mindreårige børn stiller oftere spørgsmål ved handlinger end med ord. Det betyder, at vi må 'bearbejde' spørgsmålet. Ønsker et yngre barn at vide, hvad der sker, 'hvis jeg trækker i det dér løse stykke tapet på væggen?' - så trækker han i det! Og hvis han får lov, så trækker han én gang til. For at omdirigere hans nysgerrighed i en mere acceptabel retning, men uden at 'kvæle' nysgerrigheden, kan man fx sætte et stykke tape på døren og lade ham trække i det. Der er andre måder at kunne stille spørgsmålet 'Hvad sker der, hvis..?' på: fx ved at lege med vand i vasken eller med en skål ris eller sand.

• Han vil gerne gøre dig glad og nyder at gøre noget, der får dig til at smile.

Ovenfor: *Alle små børn lærer nemmest ved selv at udføre ting, men de udvikler troen på sig selv, hvis vi viser interesse og stiller spørgsmål.*

Samtidig vil du gerne have, at han er glad og har det dejligt. Med lidt omtanke kan begge behov opfyldes. Prøv den gamle og uopslidelige leg med at smide ting ud af hans seng eller barnestol. Når han kaster legetøjet og griner højt, samler vi det op igen. Fordi vi smiler og leger med, fortsætter han med at kaste ting ud af sengen. På den måde lærer han efter gentagne forsøg, at legetøjet i hans hånd nu ligger på gulvet - et vigtigt skridt til at kunne forstå, at ting og mennesker eksisterer, selvom barnet hverken kan røre eller få øje på dem.